

8. Посочете думата, която съдържа представка.

- А) сънливост Б) сърдечност В) съзидание Г) съдба

9. Посочете думата, която се различава по словообразователния си модел.

- А) вода Б) измама В) зима Г) вяра

Общо условие за задачи 10 - 12.

В коя от думите е допусната правописна грешка?

10.	11.	12.
А) непреклонно	А) безнадежност	А) контрастта
Б) странно	Б) местност	Б) костта
В) временно	В) връстник	В) посредствеността
Г) финно	Г) обеззвучаване	Г) радостта

13. В кое от изреченията е допусната пунктуационна грешка?

- А) Тя не погледна нито към него, нито към стадата пръснали се на паша из поляните.
Б) Разбраха, че са сгрешили и че са я засегнали дълбоко.
В) Децата, оставени сами в отделението, вдигат страшен шум.
Г) Те си тръгнаха едва когато се увериха, че се е успокоила.
Общо условие за задачи 14 и 15.

14. В кое от изреченията НЕ е допусната пунктуационна грешка?

- А) Над широкото поле, заградено с венец от сини далечни планини трептеше адска марана.
Б) И старата черкова със зеления салите керемиди, и ниската камбанария със смачкания покрив и изкривения дървен кръст на нея, и полусухата топола, и песьчливите сипеи из улиците навяват на човека тъга, и го карат да бяга.
В) Той си тръгна, като отново я погледна изпитателно гневно.
Г) Откъм воденицата веднага се понесоха весели и игриви звуци от хармоника, пресичани от възторжен младежки вид.

15. В кое от изреченията НЕ е допусната пунктуационна грешка?

- А) И людете на краля, съвършено изтощени, болни, капнали от глад и безсъние нямаше къде да посрещнат Рождество.
Б) Градът се изпълни с кучешки лай, весели повиквания, коли натоварени с дивеч, буйно препускащи ловджии, звуци от фанфари.
В) Очите й, засенени с дълги кестеняви мигли, искряха ту зеленикави ту ясно сини.
Г) Нямаше човек, свободен и имотен, който да не ламтеше за удоволствията на лова.

16. В кое от изреченията е допусната грешка при членуването на имената?

- А) Трионът, теслата, длетото, брадвата не си почиваха по цели дни.
Б) Ревност и обида замъчиха учителя.
В) Виждат се кичестият стар дъб на върхът и малкото параклисче.
Г) По върха на могилата се мяркаха човешки сенки.

17. Кое от изреченията е сложно смесено?

- А) Когато прехвърлиха зад баира и слязоха отвъд в полето, нощта беше настъпила, а селото още не се виждаше.
Б) По пътищата, които се кръстосаха из полето, не се мяркаше ни един човек.
В) Гласът му беше дебел, но той пееше тихичко, сладичко, повечето на себе си и приличаше на голям черен бръмбар, изхвъркнал след дъжд изпод горските листа.
Г) Той се озърташе наоколо като избягал от клетката врабец и гледаше на всички страни, по всички краища тая зелена картина.

18. Кое от изреченията НЕ е просто?

- А) Кирилица, заслушана в равномерното дишане на децата си, бе почнала вече да заспива.
- Б) Неравният под от калени плочи беше полян с вода.
- В) Далече, далече нейде дружни момински гласове излека бяха подели жътварска песен.
- Г) Първите звуци зашумяха като дълбока и продължителна въздишка и полека-лека загаснаха.

19. Кое от изреченията е сложно съставно?

- А) През това време часовият нищо не продума и с равнодушен и уморен поглед следеше ръката на стария войник.
- Б) Но царят мълчеше и продължаваше да стои със затворени очи.
- В) В дъното се открояваше врата, а вдясно се редяха четири прозореца, два от които бяха отворени.
- Г) Още сутринта, когато пленниците започнаха работа, към шатрата на господаря им се приближиха трима слуги на коне.

20. Кое от изреченията е сложно смесено?

- А) Татарите пъргаво се качиха на високите седла и препуснаха към шатрата на господаря, последвани от тримата слуги.
- Б) Дойде време за пладнуване и пленниците усетиха още по-остро глада, който постоянно ги мъчеше.
- В) Тя ту прекъсваше песента си, ту започваше да я пее отново.
- Г) Този ден шестимата пленници трябваше да се задоволят с двете питки, разделени на шест равни части.

21. Кое от изреченията се различава по състав от останалите?

- А) Стъклата на прозорците звънтяха, къщите се залюляха, върху земята падна черна сянка.
- Б) Когато той се върна на мястото си, ръцете му трепереха и с мъка завиваха цигарата.
- В) Войводите прихващат с ръка белите си бради, замислят се и гледат как бяга бистрата кладенчова вода.
- Г) Спуснаха се всички, които бяха наблизо, скочиха от конете и прихванаха Индже.

Следващият текст се отнася за въпроси 22 - 25.

Като заобикаляха локвите, останали след дъжда, те тръгнаха към един паркинг на етажи, който се намираще на няколко преки от хотела. Небето над тях се Над центъра на града се спускаше тишина, нарушавана от време на време от някое случайно късно такси. Неналялата се луна осветяваше всичко наоколо.

22. Коя дума е подходяща да се постави на мястото на многоточието?

- А) смрачаваше
- Б) въсеше
- В) проясняваше
- Г) синееше

23. Кое от изреченията може да послужи за продължение на текста?

- А) Лъчите ѝ огряваха сухия паваж.
- Б) Закъснели минувачи бързаха в поройния дъжд.
- В) Рязко потропване на обувки отекваше сред притъмнените здания.
- Г) Хотелът им беше далеч в покрайнините на града.

24. Каква част на речта е подчертаната дума в текста?

25. От кой вид е глаголът в последното изречение?

26. Колко местоимения има в изречението?

Един по един те започнаха да влизат, да заемат местата си.

- А) 1 Б) 2 В) 3 Г) 4

27. В изречението:

Телефонът иззвъня в мига, когато бяха загубили търпение, глаголните

форми НЕ си приличат по:

- А) залог Б) вид В) спрежение Г) време

28. Каква синтактична служба изпълнява подчертаната дума в изречението?

Поп Лука замислено бе навел глава.

29. Каква част на речта изпълнява подчертаната дума в изречението?

*Никъде **нищо** не се чуваше.*

30. Каква синтактична служба изпълнява подчертаната дума в изречението?

*Попадията **въпросително** го погледна в очите.*

- А) сказуемно определение В) несъгласувано определение
Б) съгласувано определение Г) обстоятелствено пояснение

31. Какво по вид е местоимението в изречението от предходната задача?

32. В кое от изреченията има граматическа грешка?

- А) Няколко чиновници от общината посетиха обекта.
Б) Лъвът, на когото хвърлиха храната, се успокои и легна.
В) Трите речника ги взел от приятеля си, за да учи за изпита.
Г) Десетки компютри се повредиха след токовия удар.

33. Каква синтактична служба изпълнява подчертаната дума в изречението?

*Далеч напред в тъмнината светеше **селото**.*

34. Каква синтактична служба изпълнява подчертаната дума в изречението?

*Малко хора одобряваха **възгледите му**.*

- А) съгласувано определение В) несъгласувано определение
Б) обстоятелствено пояснение Г) сказуемно определение

35. В кое от изреченията е употребено причастие?

- А) Баща му бе беден човек.
Б) Хъшовете водят гладно съществуване в чуждата страна.
В) Разходиха се до новопостроения магазин.
Г) Водните капки ритмично се стичаха върху пода.

36. Посочете НЕВЯРНОТО твърдение.

Лирическият герой в стихотворението „На прощаване“:

- А) е пламенен родолюбец
Б) търси пътя към достойно човешко съществуване
В) е човек на честта
Г) неотклонно следва своя идеал

37. Посочете вярното твърдение.

И повестта „Немили - недраги“, и стихотворението „На прощаване“:

- А) говорят за недостойна забрава на стореното от героите на България от страна на бъдещето
- Б) поставят проблема за приемствеността между поколенията
- В) пресъздават героичен житейски финал на достойни българи извън отечеството
- Г) са създадени преди Освобождението

38. Посочете продължението на цитата:

„Ние сме човеци, ние сме българи, ние изпълнихме нашата света...“

39. Назовете изразното средство:

Силно преувеличаване.

40. Назовете художественото средство, използвано в подчертания израз в стиха:

пък _ каквото сабя покаже

Прочетете внимателно текста. Въпроси 41 - 45 се отнасят за него.

Сънят успокояваше поне навреме тия измъчени от бедността същества; тия хлътнали от бдения и невъздържание очи; тия недояли коремни, тия отслабнали и обелени от скитане крака. Утрешният ден беше начало на нови нужди, на нови борби с живота за тия бедни и пренебрегнати сега поборници. Душата им щеше изново да се трови пред вида на богатствата и великолепието, които на всяка крачка им се мяркаха в хубавия румънски град. Докога ще се продължава това съществуване? Какво ще правят в тая чужда земя? Кога ще видят своите семейства, своите мили съпруги, своите стари майки? България беше затворена за тях. Румъния им даваше гостоприемство, но гостоприемството, което дава пустият морски бряг на изхвърлените от бурите мореходци, разломени и съсипани. Бяха сред обществото, но бяха в пустиня. Къцията, магазините, кесииите, сърцата бяха затворени за тях. Живееха само с подаяния на други, почти като тях бедни. И то не винаги. Гладните дни през всяка седмица идеха на чедата си редовно, неизбежно, фатално. Да, работеха понякога с надница за няколко гроша, колкото за хляба. Но и то не беше всякога. Малцина можеха да се заловят за някоя, ако и скромна, но сигурна търговийка. Имаше няколко хлебари, няколко кръчмари или други малки търговци-хъшове. Но за голямата маса бежанци, която постоянно се умножаваше, нямаше поминък. А зимите бяха студени, а кълките трепереха, а червата куркаха. Един студент от руски университет, наскоро изгонен от България, беше си купил един дръглив кон с мях и ходеше из браилските улици да продава дунавска вода. Двама учители, избягали от Диарбекир, продаваха лимонада на площада. Но скоро се лишиха от това предприятие, като не можаха да заплатят тежката такса за правопродаване, наложена от градското управление. Прочее, гладът и бедността простираха отвсякъде ръце към тия нещастници.

Оставаха им две неща да изберат, за да не умрат от глад. Или да се втурнат с оръжие в България и да умрат в Стара планина или на въжето, или да крадат. Но Тотю вече почиваше на лаврите си. Панайот благоденствуваше в Сърбия, а Хаджи Димитър отдавна беше умрял на Бузлуджа. Знаеха това само няколко селяни и орлите. Оставаше второто средство: да крадат. Но всяка влашка тъмница беше вече населена с по

няколко юнаци. Балканските орли стоеха в клетка. Героите бяха сега кокошари. Един нов и гладен пролетариат, съставен от подвизи, дрипи и слава. Да, защото тия нечисти дрипи, що висяха по снагата на тия нещастници, това беше славата: най-високата слава, защото беше непризната и окаляна от презрението. И те ходеха често на брега на Дунава и гледаха зелените хълми на България. На, тя е там, усмихва им се, вика ги, говори им, показва им небето си, показва им огнищата им, възпоминанията им, мечтите им. Дунавът величествено и тихо се синее между тях и нея, като една бара. Една крачка само - и в нея са; един вик само - ще ги чуе. Как е близко и как е далеко! О, Българийо, никога не си тъй мила, както кога сме въвн от тебе! Никога не си ни тъй необходима, както когато те изгубим безнадеждно!

41. Посочете НЕВЯРНОТО твърдение.

Текстът говори за:

- А) борбата за физическо оцеляване на емигранти в чужда страна
- Б) прекършения дух на унижени и презрени страдалци
- В) непобедените мечти на пламенни родолюбци
- Г) изолацията на емигрантите в чуждото общество

42. Посочете НЕВЯРНОТО твърдение.

- А) Хъшовете имат две реални възможности за бъдещето си.
- Б) В чуждото общество хората не разбират какви герои живеят сред тях.
- В) Личното щастие за хъшовете е невъзможно далеч от отечеството.
- Г) Вазовите герои са чувствителни, раними човешки същества.

43. В кой от цитатите НЕ е използвана метафора?

- А) „Румъния им даваше гостоприемство, но гостоприемството, което дава пустият морски бряг на изхвърлените от бурята мореходци, разломени и съсипани”.
- Б) „Къщята, магазините, кесииите, сърцата бяха затворени за тях”.
- В) „И те ходеха често на брега на Дунава и гледаха зелените хълмове на България.”
- Г) „Бяха сред обществото, но бяха в пустиня”.

44. Посочете НЕВЯРНОТО твърдение.

Текстът казва, че:

- А) най-ценна за човека е личната му свобода
- Б) изпитанията не могат да сломят силната по дух личност
- В) родината е скъпа за човека, защото е свързана със светини като дом, семейство, спомени, мечти
- Г) свободата има висока цена

45. Посочете сентенцията, която НЕ отговаря на посланията, които носи текстът.

- А) „Злощастията на нещастните са урок за щастливите” - непалска поговорка
- Б) „Нещастieto е пробен камък за характерите” - Балзак
- В) „Отечество любезно, как хубаво си ти!” - Иван Вазов
- Г) „В родината е и миналото ти, и бъдещето ти. В чуждия край - само настоящето” - Харшфелд

46. Какво изразно средство присъства във финалния стих на лирическия увод на одата „Опълченците на Шипка”:

...и на клеветата строшава зъбът.

- А) метафора
- Б) епитет
- В) анафора
- Г) сравнение

47. Финалното четиристишие на одата „Опълченците на Шипка“:

*И днес йощ Балканът, щом буря зафаща,
спомня тоз ден бурен, шуми и препраща
славата му дивна, като някой ек,
от урва на урва и от век на век!*

НЕ съдържа:

А) олицетворение	В) антитеза
Б) градация	Г) сравнение.

48. Посочете вярното твърдение.

А) Творбата „Опълченците на Шипка“ проследява най-драматичните моменти от всеки един от трите дни на битката.

Б) Солидарността между българи и руси в битката при Шипка, възпяна във Вазовата ода, им дава морални сили в драматичния двубой.

В) Одата „Опълченците на Шипка“ проследява финала на сражението.

Г) Лирическият говорител в одата „Опълченците на Шипка“ говори безпристрастно за драматичния двубой.

49. Назовете името на героя, за когото се отнася следното описание:

„Тоя човек упражняваше едно странно влияние връз Бръчкова. Тоя уверен, насмешлив, лукав поглед, съединен с изражението на безгрижността към живота, замая Бръчкова.“

50. Посочете вярното твърдение.

Даскал Славе:

- А) е типичен възрожденски учител
- Б) е обективен в преценките си
- В) е критична към своите дела личност
- Г) следва напътствията на силните на деня

ОТГОВОРИ

1Б(1), 2А(1), 3А(1), 4Б(2), 5Б(2), 6В(2), 7Б(1), 8В(1), 9Б(1), 10Г(1), 11А(1), 12А(1), 13А(1), 14Г(1), 15Г(2), 16В(1), 17А(2), 18Г(1), 19Г(2), 20Б(2), 21А(2), 22В(1), 23В(2), 24 местоимение (2), 25 несвършен вид (2), 26Б(1), 27Г(2), 28 приложение (1), 29 местоимение (2), 30Г(2), 31 лично местоимение (2), 32Б(2), 33 подлог (1), 34В(2), 35В(2), 36Б(1), 37Б(2), 38 „длъжност към отечеството“ (1), 39 хипербола (1), 40 метонимия (2), 41Б(1), 42А(2), 43В(2), 44А(1), 45А(2), 46А(2), 47В(2), 48Б(1), 49 Македонски (1), 50Г(1).